

ภูมิปัญญาท้องถิ่นประเภทบุคคล

๑. การถ่ายทอดหลักธรรมทางศาสนา พิธีกรรมทางศาสนา และประเพณี ที่เป็นเอกลักษณ์ของท้องถิ่น

ชื่อของภูมิปัญญา : การไหว้ภูมิ ไหว้เจ้าที่ ดูกฤษ์ดูยาม และการนำสวดมนต์

ชื่อ-นามสกุลเจ้าของภูมิปัญญา : นายพรมแก้ว เทพอรัญญ

ที่อยู่ : ๓๙/๑ หมู่ที่ ๕ ตำบลฉลุง อำเภอหาดใหญ่

จังหวัดสงขลา

ประวัติความเป็นมา/ความสำคัญ

เจ้าที่อยู่คู่กับความเชื่อคนไทย ลาว และกัมพูชามานานแสนนาน จนเรียกได้ว่า แยกกันไม่ออกจากรูปแบบชีวิตความเป็นอยู่ กล่าวคือไม่ว่าจะวันสำคัญ ย้ายที่อยู่ ออกหรือเข้าใหม่ ก่อนทำพิธีอะไร จะต้องไหว้เจ้าที่เจ้าทางก่อนทั้งสิ้น

ชาวไทยจะคุ้นเคยกับเจ้าที่เจ้าทางแบบ ศาลพระภูมิ เป็นแท่นบูชา สำหรับ เทวดาได้อยู่อาศัยมีลักษณะเป็นเรือนปูนทรงเดียวกับราชวังสมัยโบราณ มีเสาตั้งขึ้น มาหนึ่งเสาและมีฐานปูนซีเมนต์สี่เหลี่ยมที่ด้านล่าง มีขนาดสูงจากพื้นไม่เกินสอง

เมตร มีที่จุดธูปเทียนวางไว้ด้านหน้าศาล แต่ชาวจีนจะรู้จักเจ้าที่เจ้าทางแบบตั้งโต๊ะ ศาลเจ้าทรงเก้งจิ้น คือ เทพที่อยู่ใกล้ ๆ ชิดมาก ที่สุด เป็นเจ้าที่ที่ดูแลปกป้องรักษาเจ้าของบ้าน มีการทาสีแดงทั้งหลังมีมังกรอยู่รายล้อม ประดับประดาด้วยโคมไฟสีสวยงาม

นอกจากนี้ ชาวไทยยังวางศาลพระภูมิไว้ที่ดินกลางแจ้ง เพื่อเป็นที่อยู่ของเทวดา การไหว้ศาลพระภูมิเจ้าที่กรณีที่อยู่บริเวณ ที่อยู่อาศัย หน่วยงาน กรณีนี้เรียกว่า ฌั๊บ้านฌั๊เรือน จุดธูปหนึ่งดอก ศาลพระภูมิไว้ที่ดินกลางแจ้งจุดเก้าดอก เจ้าป่าเจ้าเขา อันเชิญ เทวดารุกเทวา ใช้ธูปสิบหกดอก ส่วนเครื่องเซ่นไหว้ ตามแต่ฐานะแต่ขาดไม่ได้คือผลไม้ที่ไหว้เจ้าที่ แล้วแต่ผู้ไหว้จะหาได้ ส่วนใหญ่คือ แอปเปิ้ล เหมาะสำหรับอาชีพค้าขาย คนสูงอายุ หมายความว่า ความสุข สัม หาราชการชั้นผู้ใหญ่ แสดงอำนาจ บารมี สืบประรด เหมาะกับนักเรียน นักศึกษา แสดงความรอบรู้ ลำไย ผลไม้แพ้งกิ่งก้านสาขาเหมาะสำหรับผู้ไหว้ที่เป็นผู้นำ เป็นต้น ความเชื่อคนไทยว่า เมื่อไหว้เจ้าที่เจ้าทางเป็นเวลานาน ๆ จะทำให้เจ้าที่เจ้าทางเกิดความขลัง ศักดิ์สิทธิ์ พลังจากศรัทธา การไหว้สักการะสิ่งศักดิ์สิทธิ์เป็น พฤติกรรมที่ชาวไทยกระทำ เป็นการบ่งบอกแสดงความเคารพ ศรัทธา จะทำการอันใดเจ้าที่เจ้าทางจะคอยระวังภัยให้ ดังนั้น ก่อนทำ พิธีอะไรอย่าลืมไหว้เจ้าที่เจ้าทางก่อนเสมอ อย่างน้อยจะสร้างความรู้สึกสบายใจ

